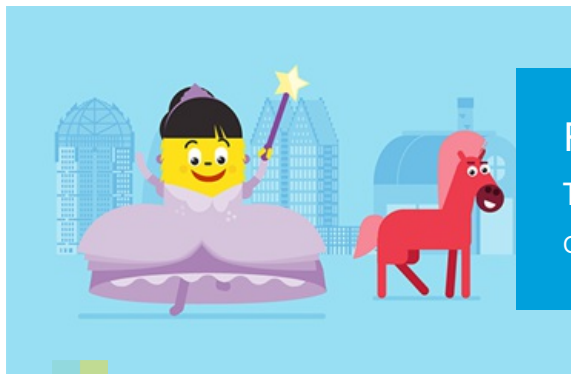

Project: Van alle markten thuis Theater

Onze stad, Groep 3-4

Het onderwerp van dit project zijn de kleuren, geuren, geluiden, smaken en gebaren van de markt. De leerlingen doen onderzoek naar markten in verschillende landen en maken een kleurrijke collage van koopwaren. Daarna oefenen ze de gedragingen en het stemgeluid van de mensen op een markt. Tijdens de tweede opdracht is een bezoek aan een markt een aanrader, waar de leerlingen interviews houden en marktgeluiden opnemen voor een soundscape. In de slotopdracht presenteren de leerlingen wat ze allemaal geleerd hebben. De keuzemogelijkheden hiervoor zijn een zelf georganiseerde schoolmarkt, een ervaringstheater en een magische theatermarkt.

1. Informatie voor de leerkracht

Welkom!

Je gaat in de klas werken met het lesmateriaal van Cultuuronderwijs op zijn Haags (COH). Voor je aan de slag gaat leggen we je uit hoe je dit project tot een succes kunt maken.

Samen ontdekken

Onze cultuurlessen zijn gebaseerd op de didactiek van procesmatig werken, de leerlingen doorlopen hierbij een creatief proces. Zij worden zich bewuster van zichzelf en hun omgeving, en ontdekken op een speelse manier hun creatieve vermogen. Met als kern dat je als leerkracht samen met de leerlingen beleeft, beschouwt, verbeeldt, bedenkt en maakt.

Houdingsdoelen

Bij de introductie, oriëntatie en opdrachten worden kennisdoelen en vaardigheidsdoelen benoemd. Onderstaande houdingsdoelen gelden in het algemeen:

- De leerling toont zich nieuwsgierig en proactief.
- De leerling kan positief-kritisch reflecteren op eigen werk en op dat van anderen.

Tips en aanbevelingen

- We raden je aan meer te lezen over de [opzet van COH](#) en het [DNA van COH](#).
- Bekijk vooral ook de instructiefilmpjes over [creatief proces](#) en [filosofisch gesprek](#).
- Overleg en deel je plannen met de ICC'er of je cultuurcoach.
- Wij adviseren je het hele project van tevoren door te lezen om je goed voor te bereiden en de mogelijkheden te ontdekken die het project biedt.
- Je kunt het lesmateriaal ook downloaden en printen. Gebruik het digibord voor het beeldmateriaal.
- Als richtlijn adviseren wij voor het doorlopen van het creatief proces in het hele project, zes tot acht lesmomenten in te plannen. Alle projecten hebben een introductie, oriëntatie en drie opdrachten. Je kunt ervoor kiezen het lesmateriaal naar eigen wens aan te passen.
- Iedere opdracht heeft dezelfde opbouw: onderzoeken, uitvoeren en presenteren. De reflectievragen kunnen tijdens en na iedere fase van het creatief proces met de individuele leerling of de hele groep besproken worden.
- Nodig eens een [kunstenaar in de klas](#) uit. Die kan levendig en beeldend over zijn/haar/diens vak vertellen, aansluitend bij dit project. Het gerelateerde aanbod bij dit project vind je op onze site.
- Een bezoek aan een voorstelling, tentoonstelling of vaste collectie in een Haagse culturele instelling is ook van grote meerwaarde. Zie [VONK](#) voor het actuele aanbod.
- Bedenk ook van tevoren bij welke onderdelen je ouders/verzorgers kunt of wilt inschakelen. Het project gaat meer leven als er ook buiten de klas aandacht voor is.
- Maak foto's of filmpjes van de diverse presentatiemomenten en deel deze via de schoolwebsite, klassenapp of andere kanalen.

Projectspecifieke informatie

Over dit project

In dit project ontdekken de leerlingen de markt. Ze onderzoeken de markt door middel van zintuigelijke waarnemingen, het afnemen van interviews en het bedenken van een fictieve markt. Met gebruik van stem, lichaam, zintuigen, geluid en improvisatie ontdekken, imiteren en spelen de leerlingen gedragingen en stemgebruik van de markt.

Doelen

Er worden twee hoofddoelen geformuleerd die specifiek zijn voor het hele project. Dit zijn doelen op het gebied van kennis en vaardigheden. Aan het eind van het project worden deze doelen geëvalueerd met behulp van de succescriteria op het gebied van zelfregulering: de leerling kijkt terug en blikkt vooruit.

Reflecteren

De reflectievragen bij de verschillende fases van het creatief proces kunnen tijdens en na iedere fase met de individuele leerling of de hele groep besproken worden. Zie ook de hand-out: [Rollen van de leerkracht](#).

Taalonderwijs

Wil je woorden uit dit project koppelen aan taalonderwijs? Raadpleeg dan de [begrippenlijst](#).

Benodigdheden

Bij elke opdracht staat een opsomming van benodigdheden weergegeven.

2. Introductie

Hoofddoel kennis	De leerling legt uit welke rol stemgebruik en geluiden spelen bij imitatie en improvisatie.
Hoofddoel vaardigheid	De leerling maakt gebruik van stem, lichaam, zintuigen, geluid en improvisatie bij het verbeelden van situaties.

Benodigdheden

- kleurrijke lappen, geurrijke kruiden en mooie voorwerpen, verzameld door de leerlingen om samen een marktkraampje in te richten
- prentenboek *Gebakken rijst met van alles en nog wat!!!* van Chee-Han Kartosen-Wong en Reza Kartosen-Wong. Illustraties van Maria Koutamanis

Aan de slag in de klas

Het project kan op verschillende manieren worden geïntroduceerd. Voer onderstaande opdrachten uit of maak een keuze.

Kraampje

Doorloop de volgende stappen:

1. Start het project door een lege tafel neer te zetten en vertel de leerlingen dat dit het bijzondere marktkraampje van de klas wordt. Drapeer er een mooie lap over en start met een paar voorwerpen.
2. Verzamel kleurrijke lappen, geurrijke kruiden en mooie voorwerpen. Richt met de leerlingen een kleur- en geurrijk marktkraampje in. Maak het zo mooi en bijzonder mogelijk. Laat de leerlingen zelf kleur- en geurrijke materialen en voorwerpen van huis meenemen.
3. Houd het kraampje tijdens het project levend, door aan te vullen, in te wisselen en hang tekeningen, afbeeldingen of een toepasselijk gedicht op.

Filmpje

Bekijk en bespreek de eerste twee minuten van [dit YouTube-filmpje van de Haagse Markt](#).

Gesprek

Wat is het verschil tussen een product kopen op de markt, in de winkel/supermarkt of via internet? Bespreek de kleurrijkheid van de Haagse Markt: de groenten, de stoffen, de mensen die er komen. Hoe komt dat? Hoe zou het er ruiken?

Boek

Lees en bespreek het prentenboek [Gebakken rijst met van alles en nog wat!!!](#) Zie ook het [leesfragment](#). Wat zou jij maken als je mee zou doen aan de wedstrijd?

3. Oriëntatie

Benodigdheden

- postervellen
- stiften
- oude tijdschriften om uit te knippen
- scharen
- behangerslijm in een pot met deksel
- lijmkwast
- boekje [De Haagse Canon](#) van Ad van Gaalen & Ineke Mahieu (Lakerveld, 2006), verkrijgbaar bij de VVV

Aan de slag in de klas

Het filosofisch gesprek

In de oriëntatiefase van de les voer je naar aanleiding van de introductie een [filosofisch gesprek](#). Dit is belangrijk voor het creatieve proces. Je kunt het filosofisch gesprek natuurlijk ook tijdens de andere lesonderdelen inzetten. Stel hierbij (een aantal van) onderstaande vragen:

- Hoe is het om iets te eten dat je nog niet kent?
- Waarom zou je een vrucht kopen die je niet kent?
- Hoe zou jouw (markt) kraampje eruitzien? Wat zou je willen verkopen? Licht toe.
- Hoe zou het zijn als alle kinderen precies hetzelfde lekker, leuk, mooi of goed vonden? Hoe zou de markt er dan uitzien?

Oriëntatieopdracht

Maak een keuze uit onderstaande opdrachten:

- In Den Haag wonen mensen met veel verschillende culturele achtergronden. Maak samen met de leerlingen een lijst van mogelijke achtergronden. Wat zijn de achtergronden van de leerlingen zelf? Van hun ouders/verzorgers, opa's en oma's? Gaan ze wel eens naar de markt? Wat staat er allemaal op hun boodschappenlijstje? Welke groente en fruit, bijvoorbeeld? Laat de leerlingen het thuis vragen als ze het niet weten. Wat zouden ze zelf het liefste kopen?

Tip:

Misschien wil een van de ouders/verzorgers of grootouders wel een gerecht maken en erover komen vertellen. Wat voor inkopen hebben ze er op de markt voor gedaan? Waarom hebben ze dit gerecht gekozen, wat kunnen ze vertellen over hun eetcultuur? en natuurlijk mogen de leerlingen proeven.

Succescriterium	Bespreek met de leerlingen de opdracht(en): welke onderwerpen gaan zij onderzoeken de komende les of tijd? Formuleer vanuit het filosofisch gesprek en/of de oriëntatie-opdracht, samen met de leerlingen, een succescriterium waaraan zij werken. Een voorbeeld van een succescriterium bij dit project: De leerling imiteert gedragingen en stemgebruik van mensen op de markt en speelt hiermee een eigen improvisatie.
-----------------	--

4. Opdracht: Geuren en kleuren van de markt

Deze eerste opdracht gaat over markten in verschillende landen. De leerling onderzoekt met zijn zintuigen smaken en geuren, maakt een kleurrijke collage van diverse categorieën koopwaar en tekent een marktkraampje. Door middel van stemoefeningen, uitbeelden, inleven en een zintuigenspel ontdekt de leerling gedragingen en stemgebruik die passen bij de markt.

Subdoel kennis	De leerling beschrijft verschillende manieren waarop je je stem kunt gebruiken (articulatie en volume).
Subdoel vaardigheid	De leerling past zintuigelijke waarnemingen toe in een korte scene.

Benodigdheden

- blinddoek
- teken- en schildermaterialen
- oude tijdschriften

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoeken, uitvoeren en presenteren.

Onderzoeken

Maak een keuze uit onderstaande onderzoeksopdrachten.

Buitenlandse markten (kringgesprek)

Doorloop de volgende stappen:

1. Bekijk en bespreek het volgende [YouTube-filmpje van een trein die elke dag dwars door een markt in Thailand rijdt](#) .
2. Voer een kringgesprek over wat de leerlingen allemaal weten over de markt. Zoek op internet naar afbeeldingen van markten uit verschillende landen, zoals Polen, [India](#) of Turkije. Bekijk de foto's en bespreek de kenmerken. Stel vragen zoals:
 - Ben je weleens naar een markt geweest, in Den Haag of op vakantie?
 - Is er een markt in de buurt van de school?
 - Wat zie je allemaal op de markt?
 - Hoe ruikt een markt?
 - Hoe klinkt een markt?

Proef de markt (zintuigenspel)

Doorloop de volgende stappen:

1. Bespreek in de kring de werking van smaak en geur. Welke smaken en geuren kennen de leerlingen?
2. De leerlingen krijgen om de beurt een blinddoek voor. Ze mogen verschillende producten proeven of ruiken zonder te kijken. Proeven of ruiken ze wat het is? Bijvoorbeeld: kruidnagel, nootmuskaat, kerrie, laurier, gember, peper, maar ook zout en suiker. Of stukjes fruit en groente.

Kleurrijke markt (collage of tekening)

Maak een keuze of laat de leerlingen kiezen:

- De leerlingen maken individueel of in groepjes een kleurrijke collage met verschillende categorieën van koopwaar, zoals groenten en fruit, brood en gebak, kleding, huishoudspullen.
- De leerlingen tekenen een marktkraampje met producten die ze graag willen verkopen, bijvoorbeeld snoep, fruit, knuffels of speelgoed. Aan het kraampje moet je goed kunnen zien wat ze verkopen. Ze tekenen zichzelf in de kraam als marktverkoper.

Uitvoeren

Maak een keuze uit onderstaande opdrachten:

Fruitshake (warming-up/energiespel)

Maak een kring met stoelen. Iedere leerling is een fruitsoort. Schrijf deze op een etiket en plak dat op de borst van de leerling. De leerlingen moeten hun eigen fruitsoort onthouden. Eén speler zit in het midden van de kring op een stoel. De spelleider noemt twee fruitsoorten, deze moeten met elkaar van plek verwisselen. De speler in het midden probeert op één van de twee lege stoelen te gaan zitten. Als dat lukt, is degene wiens stoel is ingepikt aan de beurt om in het midden te gaan zitten. Wanneer de spelleider *fruitshake* zegt, wisselen alle fruitsoorten van plek.

Geen ja, geen nee (concentratiespel)

De marktverkoper zegt: 'Ik ben de verkoper van Parijs, ja en nee zeg ik niet, zwart en wit verkoop ik niet'. De klant probeert door de juiste vragen te stellen de marktverkoper te verleiden tot het zeggen van de woorden 'ja', 'nee', 'zwart' of 'wit'.

Articuleren (stemoefening)

Maak een kring en zeg met elkaar tongbrekers, zo snel mogelijk achter elkaar. Of om de beurt drie maal en als het fout gaat ben je af. Bijvoorbeeld: 'De kat krabt de krullen van de trap'. 'De knappe kapper kapt knap, maar de knecht van de knappe kapper kapt knapper dan de knappe kapper kapt'. 'De poetsier poetst de postkoets met de postkoetspoets.'

Luid en duidelijk (stemoefening)

Eén speler staat aan de ene kant van het lokaal, de andere speler aan de andere kant. Ze zijn overburen en vrienden van elkaar. Ze hebben een gesprekje door het raam. Om de beurt mogen ze iets tegen elkaar zeggen. Hun stem moet helemaal aan de overkant te horen zijn. Oefen eerst met alleen aandacht trekken door 'Joehoe!' te roepen, met beide handen als toeter voor je mond. Als het te zacht is, kun je roepen: 'Ik versta je niet, wat zeg je?'. Let erop dat de spelers zich niet overschreeuwen en pijn in hun keel krijgen.

Verstaanbaar fluisteren (stemoefening)

Maak een kring en verzin een roddel: over de markt, het eten, de verkoper of een klant. Bijvoorbeeld: 'Hee, pssst... Brian van de groentekraam is verliefd op Fatima'. Fluister de zin door aan elkaar. Daarna met twee spelers ver uit elkaar alsof ze achter hun kraampjes staan. Kun je verstaanbaar fluisteren?

De marktverkoper slaapt (zintuigenspel)

Eén leerling zit in het midden van de kring, om hem heen liggen allemaal voorwerpen. Hij bekijkt ze goed en doet daarna zijn ogen dicht of krijgt een blinddoek voor. Om de beurt mogen leerlingen één voorwerp of meerdere voorwerpen weghalen. Als de marktverkoper wakker wordt, moet hij zeggen wat er allemaal ontbreekt.

Het voorwerp (uitbeelden)

Verschillende voorwerpen liggen onder een doek. Van tevoren mag iedereen kort kijken wat er ligt. De leerlingen nemen om de beurt een voorwerp in hun gedachten. Door het voorwerp uit te beelden laat de speler zien wat je ermee doet.

Goed liegen: lekker of vies (inleefspel)

De leerlingen nemen iets in hun hoofd wat zij heel erg lekker of vies vinden. Om beurten gaan zij erover vertellen alsof dit het allervaste of allerlekkerste is wat zij ooit gegeten hebben. De leerling die aan de beurt is mag zelf verzinnen of het echt waar is of niet. Het publiek mag raden: is het goed gelogen of is het echt waar?

Presenteren

Maak me los!

Doorloop de volgende stappen:

1. Laat de leerlingen iets van huis meenemen of uit de klas pakken wat ze het allerlekkerst of allermooist vinden.
2. Laat ze er kort over vertellen. Waarom hebben ze hiervoor gekozen?
3. Laat de leerlingen hun voorwerp aanprijzen zoals dat op de markt gebeurt. Let op articulatie, stemvolume en het gebruik van zintuigelijke omschrijvingen als 'Lieve mensen, deze banaan ruikt zo lekker, het lijkt wel een snoepje!'.
4. Bewaar de voorwerpen in het klassenmarktkraampje.

Reflecteren

Reflectie subdoelen	Wat gebeurde er in het spel om het moment dat jij je stem veranderde?
Reflectie proces	Wie was de meest overtuigende marktverkoper?

5. Opdracht: Zo klinkt de markt

In deze tweede opdracht bezoeken de leerlingen een markt in Den Haag. Ze maken een gericht boodschappenlijstje en leren afdingen. Ze onderzoeken wie er op de markt werken en stellen een vragenlijst samen voor een interview met een marktverkoper. Vervolgens maken de leerlingen een soundscape aan de hand van een geluidsopname van de markt, of ze leren een verzonden taal te spreken ('jabbertalk'). De presentatie voor publiek bestaat uit een geluidenkoor of een tentoonstelling.

Subdoel kennis	De leerling benoemt manieren waarop je geluiden kunt toepassen in het verbeelden van een situatie.
Subdoel vaardigheid	De leerling past verschillende zelfgemaakte geluiden toe in een soundscape of jabbertalk.

Benodigdheden

- teken- en schildermaterialen
- apparatuur voor geluidsopname
- presentatiemateriaal naar keuze voor de tentoonstelling over de markt
- prints van gemaakte foto's

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoeken, uitvoeren en presenteren.

Onderzoeken

Maak een keuze uit onderstaande opdrachten

Ken je de markt?

Doorloop de volgende stappen:

1. Bespreek met de leerlingen welke Haagse markten ze kennen. Denk aan de Haagse Markt, een wijkmarkt, de antiekmarkt op het Lange Voorhout, de boekenmarkt op het Plein, de kinderboekenmarkt, de kraampjes op het Haags UIT Festival of de Ooievaarsmarkt. Kijk welke markt bij de school in de buurt is.
2. Inventariseer wie er allemaal op de markt werken en geef de leerlingen de opdracht om in tweetallen vragen te bedenken die ze willen stellen aan een marktverkoper. Geef ze de volgende drie startvragen mee: Wat vindt u het mooiste in uw kraam? Waar komt dit product vandaan? Wat vindt u het leukste van de markt?
3. De leerlingen oefenen in tweetallen het vraaggerekje. Voor de groep spelen ze het interviewtje uit. Ze krijgen tips en tops.

Handje klap

Doorloop de volgende stappen:

1. Hoe werkt het als je iets wilt kopen op de markt? Mag je in Nederland onderhandelen over de prijs: afdingen? Bespreek wat afdingen is. Op de rommelmarkt, de vrijmarkt en de markten van vroeger (zoals de veemarkt) mag dat wel.
2. Oefen onderstaand versje met de leerlingen en bedenk de bewegingen erbij:

Handje klap

ga naar de markt

koop een koe

Koop ook haar

zusje

zet ze in de wei

iedereen blij

(kielekielekiele... Kriebel op elkaars handpalmen)

3. Speel met een leerling voor hoe je kunt afdingen op een markt. Laat de leerlingen daarna in tweetallen oefenen met afdingen.

Naar de echte markt

Om zo goed mogelijk te kunnen spelen en inleven, gaan de leerlingen aandachtig kijken, luisteren en ruiken op een echte markt. Bekijk de marktkooplui, zij spelen ook toneel. Ze prijzen hun koopwaar aan met overtuiging en ook vaak met humor. Bekijk ook de klanten op de markt. Welke mensen vallen op? Hoe lopen ze, hoe praten ze? Welke kleding dragen ze? Beslis vooraf met de leerlingen wat je gaat kopen op de markt. Denk aan materiaal voor de theaterlessen of voor het kraampje in de klas, zoals mooie lappen of knutselspulletjes. Wat heb je nodig? Iets voor de spel oefeningen of de eindpresentatie? Welke kleding kan als kostuum dienen? Zijn er rekvisieten nodig? Maak een wensen- of boodschappenlijstje.

Hoe klinkt de markt?

Doorloop de volgende stappen:

- Loop over de markt en bekijk de koopwaar. Kennen de leerlingen alle producten? Maak foto's van bijzondere producten.
- Laat de leerlingen de ogen sluiten en luisteren naar de geluiden op de markt. Kunnen ze de verschillende geluiden benoemen? Maak er een geluidsopname van. Laat ze ook de kleuren benoemen en de geuren die ze ruiken.
- Laat de leerlingen in tweetallen een marktverkoper interviewen. Ze kiezen een kraampje uit dat ze bijzonder vinden. Maak daar filmpjes van.
- Schaf de producten op het boodschappenlijstje aan.

Uitvoeren

Maak een keuze uit onderstaande opdrachten.

Zóó klinkt de stad, zóó klinkt de markt

Maak met de leerlingen een klankdecor van stemmen en geluiden. Beluister vooraf de zelfgemaakte geluidsopname van het bezoek aan de markt of het [promofilmje van de Haagse Markt](#). Deel de klas in groepjes in en laat de leerlingen bedenken welke geluiden ze willen maken (bijvoorbeeld de stemmen van mensen, omgevingsgeluiden zoals passerende auto's, fietsbellen, voetstappen) en hoe ze dit gaan doen. Probeer met de leerlingen de mogelijke geluiden uit en maak een geluidenkoor met jezelf als dirigent.

Jabbertalk

Doorloop de volgende stappen:

1. Bekijk en bespreek het YouTube-filmpje [Jabbertalk Minions](#).
2. Geef de leerlingen de opdracht om een neptaal te verzinnen en spreken. Wijs op de rol van intonatie, beweging en mimiek. Laat ze de neptaal in tweetallen uitproberen. In die neptaal vertellen de leerlingen elkaar bijvoorbeeld over iets dat ze heel leuk vinden of over iets dat heel lekker of juist heel vies smaakt of ruikt. Het helpt als ze echt iets in hun hoofd nemen, hierdoor kunnen ze hun verbeelding goed gebruiken.
3. Laat de leerlingen in tweetallen een korte improvisatie bedenken waarbij de marktverkoper in neptaal zijn waar aan de ander probeert te verkopen of waarin de klant in neptaal een klacht over het product aan de marktverkoper duidelijk probeert te maken.

Kunstenaar in de klas

Dit is een goed moment om een kunstenaar uit te nodigen die vertelt over diens vak: een (stem)acteur, een hoorspelregisseur, een geluidsontwerper of een componist van theatervoorstellingen.

Presenteren

De eindresultaten van de opdrachten kunnen op verschillende manieren gepresenteerd worden. Maak een keuze uit onderstaande mogelijkheden.

- Presenteer de soundscape aan de ouders/verzorgers of een andere klas. Oefen met de leerlingen de mogelijke geluiden en maak een geluidenkoor met jezelf als dirigent. Laat leerlingen over de markt en het bezoek eraan vertellen en situaties uitbeelden die passen bij de geluiden. Nodig hier eventueel een kunstenaar voor uit: een (stem)acteur, hoorspelregisseur, geluidsontwerper of componist van theatervoorstellingen.
- Maak een tentoonstelling over de markt. Richt kraampjes in, speel de geluidsopname af, hang de foto's op, speel de filmpjes met de interviews af en laat de leerlingen een rondleiding geven, erover vertellen of er een kort verhaaltje over schrijven.
- Maak een marktkrantje met daarin de interviewtjes, foto's en tekeningen.

Reflecteren

Reflectie subdoelen	Welk geluid herkende je meteen?
Reflectie proces	Maak je liever geluid met voorwerpen of met je stem?

6. Opdracht: Magische markt

In de laatste opdracht ervaren de leerlingen een fictieve, magische markt door te improviseren en bestaande situaties te imiteren. Ook houden ze een dialoog naar aanleiding van hun interview met een marktverkoper. Ze bedenken een scène bij een bestaande of fictieve markt of improviseren met gebruik van jabbertalk. De presentatie bestaat uit een georganiseerde schoolmarkt, zintuigenmarkt of magische theatermarkt.

Subdoel kennis	De leerling legt de beginselen van improviseren uit.
Subdoel vaardigheid	De leerling geeft vorm aan een fictieve markt door te improviseren en bestaande situaties te imiteren.

Benodigdheden

- verschillende hoeden
- 'toverstokje' (bijvoorbeeld een drumstokje)
- spiegel
- tassen met spullen om een eigen marktkraam in te richten
- namaakgeld
- tekenmaterialen
- presentatiemateriaal naar keuze voor theatrale schoolmarkt, zintuigenmarkt of magische theatermarkt

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoeken, uitvoeren en presenteren. Aan het eind van deze opdracht staan evaluatievragen die betrekking hebben op het hele project.

Onderzoeken

Bekijk en bespreek (nogmaals) [het YouTube-filmpje over een trein die elke dag dwars door een markt in Thailand rijdt](#) . Maak vervolgens een keuze uit onderstaande opdrachten.

Toverstokje (warming-up)

In het midden van de kring ligt een stokje, bijvoorbeeld een drumstokje. Dit stokje kan van alles worden zodra het door één van de spelers wordt opgepakt: een lippenstift, een hengel, een heksenbezem, een kam, een nagelvijl, etc. De speler beeldt het zo goed mogelijk uit en de andere leerlingen mogen raden waarin het drumstokje veranderd is.

Toverhoedenkraam (transformatiespel)

Eén speler is de verkoper van de toverhoedenkraam. Twee andere spelers komen een hoed kopen. Als ze de hoed hebben opgezet, veranderen ze in het personage dat bij de hoed past: een cowboy, politieagent, deftige dame, koning. Ze beelden uit hoe het personage beweegt en praat. Als ze de hoed afzetten, worden ze weer zichzelf.

Fantasiespullenkraam (improvisatie)

Twee leerlingen bedenken welke gefantaseerde koopwaar ze in hun marktkraam verkopen. Als ze het bedacht hebben, begint het spel. Ze prijzen hun waar aan een andere leerling aan, die de klant speelt die iets komt kopen. De scène ontwikkelt zich al improviserend. Let op: als de spelers te snel gaan, spring dan bij en doe voor hoe je van alles kunt vragen voor je iets gaat kopen. Bijvoorbeeld: een kraam waar stinkdieren worden verkocht. Een klant komt een stinkdier kopen en betaalt. Spring in en vertel dat je gisteren een stinkdier hebt gekocht, maar dat hij kapot is want hij stinkt niet. Krijg je nu een nieuwe, of kan hij gerepareerd worden?

Koop bij mij! (improvisatie)

Richt het lokaal in met een aantal 'marktkraampjes' (tafeltjes). Maak twee groepjes van ca. vijf leerlingen: de verkopers en de kopers. De verkopende leerlingen bepalen wat ze gaan verkopen en prijzen hun spullen aan. Bijvoorbeeld: 'Vliegende tapijtjes voor één euro! Toverboek te koop! Zachte knuffel voor niets!'. Oefen het aanprijzen zoals de echte marktverkopers dat doen: luid en duidelijk en een beetje zangerig als een lied. De klanten laten zich lokken. Wie het beste diens waar aanprijst, krijgt de meeste klanten. Variatie: het aanprijzen van een lievelingsvoorwerp.

Ik doe je na (imitatie)

De leerlingen kiezen iemand uit die hun zijn opgevallen op de markt. Ze hoeven niet te vertellen wie het is. De leerlingen lopen om beurten door de ruimte en imiteren het gedrag van de uitgekozen marktverkoper of de klant. Hoe loopt en beweegt die persoon? De andere leerlingen doen het na.

Héé marktverkoper! (dialoog)

De leerlingen zetten hun interviewtje met de marktverkoper om in een dialoog. Eén leerling speelt de interviewer, de ander speelt de marktverkoper.

Uitvoeren

Maak een keuze uit onderstaande opdrachten.

Mijn marktkraam (scène maken)

De leerlingen worden in groepjes opgedeeld en elk groepje verzamelt een tas met voorwerpen. Met deze voorwerpen mogen ze hun eigen marktkraampje inrichten. Rondom het kraampje verzinnen ze een scène. Ze bedenken wat er voor bijzonders gebeurt en welke rollen ze nodig hebben. Bijvoorbeeld: een omaatje is haar portemonnee kwijt, er loopt een spin tussen de bananen, er poept een meeuw op iemands nieuw gekochte jurkje. Ze verdelen de rollen en oefenen de scène. De scène wordt vervolgens aan de rest van de klas getoond. Het publiek geeft tips en tops. Tip: Laat de leerlingen echte prijzen bepalen voor hun koopwaar en met namaakgeld afrekenen.

Op de markt in het buitenland (improvisatie)

Eén leerling speelt de buitenlandse marktverkoper, twee andere leerlingen spelen de klanten. De verkoper spreekt in jabbertalk, dus ze kunnen elkaar niet verstaan. De leerlingen die klant spelen moeten duidelijk zien te maken wat zij willen kopen. Daarna worden de rollen omgedraaid.

Magische markt (scène maken)

In groepjes van vier of vijf leerlingen bedenken de leerlingen een scène over een magische markt waar alles kan. Welk kraampje hebben ze? Wat verkopen ze daar: betoverend voedsel, geluksamuletten, droomreizen, heimweepillen? Wie zijn de klanten?

Presenteren

De resultaten van de spelopdrachten kunnen op verschillende manieren worden gepresenteerd. Maak een keuze uit onderstaande mogelijkheden.

Theatrale schoolmarkt

Richt een locatie op school in als markt. Koppel het aan het jaarlijkse zomerfeest of organiseer de markt om geld in te zamelen voor een goed doel. Wat voor soort markt wordt het? Wat wordt er verkocht: echte producten, zelfgemaakte producten, niet-bestaande toverproducten of onzichtbare spullen? Ontwerp eigen marktkraampjes. Hoe moeten die eruitzien? Maak reclameborden, bewegwijzering, etc. Laat de ouders of een andere klas de markt bezoeken en maak het marktbezoek aantrekkelijk met een theatrale invulling. Wat voor soort marktverkoper speel je? Hoe prijs je de producten aan? Speel spannende situaties uit. Bijvoorbeeld: de koning komt iets kopen, er loopt een dief of een bedelaar rond. Bepaal de volgorde van de situaties.

Zintuigenmarkt

Maak een geuren-, texturen- en klankenmuseum in de klas en laat het publiek met de ogen dicht ervaren wat een markt is. Gebruik de opbrengsten uit de vorige opdrachten, zoals de geluidsopnamen en de jabbertalk. Laat de bezoekers klankcomposities van een geluidenkoor horen, dompel ze onder in geursensaties van fruit en kruiden en laat ze voorwerpen voelen en door lappen stof heen lopen.

Magische theatermarkt

De leerlingen bedenken een aantal bijzondere marktkramen waar geen voorwerpen worden verkocht, maar ervaringen. Bijvoorbeeld: een danskraam, gelukkraam, verhalenkraam, heldenkraam, muziekkraam. Het publiek mag de ervaringen bij de kramen kopen. Ze kopen bijvoorbeeld een spannend verhaal, een dansje of een reis op een vliegend tapijt.

Reflecteren

Reflectie subdoelen	Op welk moment kon je goed reageren op wat er gebeurde tijdens het spel?
---------------------	--

Evalueren

Bespreek met de leerlingen het doorlopen proces aan de hand van onderstaande vragen.

- Welke zintuigen heb je allemaal gebruikt tijdens dit project? Hoe heb je je zintuigen gebruikt?
- Is de markt belangrijk voor iedereen?
- Welke nieuwe dingen ben je te weten gekomen over de markt?
- Als je marktverkoper bent, wat kun je dan doen om zoveel mogelijk van je waar te verkopen?
- Wat moet je doen om iets te kunnen verkopen wat je eigenlijk heel vies of lelijk vindt?
- Wat is je het meest bijgebleven van de markt? Was dat iets wat je zag, rook of hoorde?
- Is je toneelspel veranderd na het bezoeken van de markt? Kon je je beter inleven?
- Bij toneel kun je van alles verzinnen wat in het echt niet kan. Hoe vind je dat?

Eindreflectie: zelfregulatie terugkijkend	Welke imitatie lukte het best?
Eindreflectie: zelfregulatie vooruitkijkend	Wat heb je nodig om een nog betere imitatie te kunnen spelen?